

Súd: Okresný súd Zvolen
Spisová značka: 16C/233/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6713219455
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Petreás
ECLI: ECLI:SK:OSZV:2015:6713219455.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen v konaní pred sudcom JUDr. Jánom Petreásom, v právnej veci žalobkyne L. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. Č.. XXX/X, XXX XX O. T., občianky SR, zastúpenej JUDr. Erikou Mochnackou, advokátkou, advokátska kancelária so sídlom ul. T. G. Masaryka 14/A, 984 01 Lučenec, za vedľajšej účasti Združenia na ochranu finančného spotrebiteľa OFS so sídlom Petzwalova 12, 949 12 Nitra, IČO: 42 205 735, proti žalovanému Rapid life životná poisťovňa, a.s., Garbiarska 2, 040 71 Košice, IČO: 31 690 904, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, takto

rozhodol:

Súd z r u š u j e rozsudok Arbitrážneho súdu Košice so sídlom Alžbetina 41, Košice sp.zn. 3C/3100/2012 zo dňa 19.01.2012.

O trovách konania súd rozhodne samostatným rozhodnutím po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobkyňa žalobou podanou prostredníctvom svojej právnej zástupkyne dňa 13.11.2013 požiadala súd o zrušenie rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 3C/3100/2012 zo dňa 19.1.2012.

Právna zástupkyňa žalobkyne v podanej žalobe uviedla, že žalobkyňa uzavrela ako poistníčka so žalovaným poisťovňu zmluvu dňa 28.1.2009. V zmluvnom vzťahu vystupovala ako spotrebiteľka v súlade s ustanovením § 52 ods.4 Občianskeho zákonníka. Žalovaný mal ako poistiteľ v tomto zmluvnom vzťahu postavenie dodávateľa podľa § 52 ods.3 Občianskeho zákonníka. Z hmotnoprávneho postavenia účastníkov poisťovnej zmluvy možno bez akýchkoľvek pochybností vyvodiť záver, že táto poisťovňa je spotrebiteľskou zmluvou. Žalobkyni bolo zo strany žalovaného doručené zrušenie poisťovnej zmluvy č. 4493200004 zo dňa 16.4.2010 s ukončením zmluvného poisťovného vzťahu ku dňu 29.3.2010.

Rozhodcovským rozsudkom Arbitrážneho súdu Košice, s.r.o. zo dňa 19.1.2012 sp.zn. 3C/3100/2012 bola žalovanej (v tomto konaní žalobkyni) uložená povinnosť, aby do piatich dní od doručenia rozhodcovského rozsudku zaplatila žalobcovi peňažnú sumu vo výške 279,33 Eur a nahradila mu trovy rozhodcovského konania vo výške 276 Eur na účet žalobcu, alebo aby v tej istej lehote podala odpor na súde, ktorý tento rozhodcovský rozsudok vydal.

Žalobkyni bol spolu s rozhodcovským rozsudkom doručený aj návrh na začatie konania zo dňa 2.1.2012 podaný žalovaným 4.1.2012 na Arbitrážny súd Košice a tiež upovedomenie o začatí konania pred rozhodcovským súdom zo dňa 9.1.2012. Žalovaný uviedol, že právomoc rozhodcovského súdu zakladá rozhodcovská doložka uvedená v časti XV. všeobecných poisťovných podmienok, v zmysle ktorých poisťovňa určila na prejednanie všetkých sporov rozhodcovský súd. Rozhodcovský súd v odôvodnení rozhodcovského rozsudku v rámci skúmania svojej právomoci a príslušnosti na konanie vo veci samej

okrem iného konštatoval, že z osobitných dojednaní vyplýva, že rozhodcovská doložka bola krytá samostatným podpisom žalovaného s tým, že tento ju nebol povinný v rámci poistnej zmluvy ako celku podpísať a že žalovaný mal možnosť zmluvnú podmienku neprijat' bez toho, aby to ovplyvnilo zvyšok poistného vzťahu, mal teda faktickú možnosť úpravu časti XV. poistných podmienok úplne vylúčiť.

Žalobkyňa podanie žaloby odôvodnila ustanovením § 40 ods.1 písm. j) zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v planom znení, podľa ktorého účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa. Poukázala na ustanovenie § 41 ods.1 uvedeného zákona, podľa ktorého žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

Žalobkyňa napadnutý rozhodcovský rozsudok prevzala dňa 23.10.2013. Žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku bola na Okresnom súde Zvolen podaná 13.11.2013.

Žalobkyňa v žalobe namieta, že rozhodcovská doložka, ktorá tvorí súčasť poistnej zmluvy (Všeobecné poistné podmienky pre poistenie zjednávané Prvou československou poisťovňou Rapid, a.s. - XV. časť - Rozhodcovské konania), je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a ako taká je neplatná, čím došlo k porušeniu jej práv ako spotrebiteľky. Na základe tejto doložky došlo k vydaniu rozsudku rozhodcovského súdu, aj keď k tomu nemalo dôjsť, pretože rozhodcovská doložka nebola platne uzavretá a právomoc rozhodcovského súdu nebola daná.

Poukázala na ustanovenie § 53 ods.5 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné a na ustanovenie § 53 ods.4 písm. r) Občianskeho zákonníka, podľa ktorého za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Platné dohodnutie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve je možné len individuálne (§ 53 ods.1 a ods.2 Občianskeho zákonníka). V danom prípade tomu tak však nebolo, pretože rozhodcovská doložka tvorí súčasť poistnej zmluvy. To platí aj napriek tomu, že v poslednej časti všeobecných poistných podmienok (osobitné zmluvné dojednania č. 01/2007) je obsiahnutá možnosť, aby žalobca opätovne súhlasil s riešením prípadných vzniknutých sporov pred rozhodcom.

Poukázala na právny názor vyslovený rozhodnutím Najvyššieho súdu SR zo dňa 21.3.2012 sp.zn. 6Cdo/1/2012, kde na 7. strane je uvedené, že rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Ďalej na strane 8 v poslednom odseku Najvyšší súd SR uviedol, že v preskúmvanej veci súdy v exekučnom konaní správne konštatovali neprijateľnosť a tým aj neplatnosť rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola dojednaná individuálne a že spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinnej. Rovnako argumentoval Najvyšší súd SR aj v uznesení zo dňa 13.3.2013 sp.zn. 6Cdo/3/2013, Krajský súd v Prešove v rozhodnutí zo dňa 31.5.2011 sp.zn. 20CoE/24/2011. Z uvedenej judikatúry Najvyššieho súdu SR je možné zhrnúť, že dojednania rozhodcovských doložiek v spotrebiteľských zmluvách spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a sú považované za neprijateľné a že rozhodcovská doložka vo svojich dôsledkoch predstavuje veľmi výrazný zásah do práv a povinností medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Nie súd, ale rozhodca rozhodne o právach a právom chránených záujmoch. Ak je rozhodcovská doložka súčasťou štandardných zmluvných podmienok, vzniká nezanedbateľné nebezpečenstvo, že spotrebiteľ nepoukáže na jej nekalosť.

Právna zástupkyňa žalobkyne poukázala na článok 3 ods.1 smernice 93/13/EHS, podľa ktorého zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach vzniknutých na základe zmluvy ku škode spotrebiteľa. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neplatnosti rozhodcovskej doložky má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť rozhodcovského rozsudku.

Žalovaný sa k žalobe vyjadril písomným podaním zo dňa 14.2.2014, v ktorom uviedol, že napadnutý rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice bol vydaný v súlade so zákonom č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov. Podľa žalovaného, v žalobe absentuje skutočnosť, či bol podaný odpor proti rozhodcovskému rozsudku. Podľa žalovaného v žalobe absentuje pravdivé uvedenie skutočností a návrhy dôkazov. Podľa jeho názoru je navrhovaný výrok rozhodnutia súdu neurčitý. Preto žiadal žalobu v plnom rozsahu zamietnuť. Uviedol, že žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku nie je spotrebiteľským sporom. Vo vyjadrení žalovaný uviedol, že ak všeobecné súdy aplikujú vnútroštátne normy zamerané na ochranu spotrebiteľa, ktorých východiskom je smernica 93/13/EHS, sú povinné interpretovať a aplikovať právne normy v súvislostiach a s prihliadnutím na zámer tejto smernice obsiahnutý v jej 19 odôvodnení, ktoré sa poistných zmlúv vyslovne dotýka. Nie je zámerom smernice hodnotiť podmienky v poistných zmluvách. Podľa žalovaného rozhodcovská doložka v spotrebiteľských zmluvách je platným dojednaním, ktoré je v súlade so zákonom, dokiaľ nie je ad hoc v každom jednotlivom prípade preukázané, že ju možno považovať za neprípustné dojednanie v zmysle uvedeného ustanovenia Občianskeho zákonníka. Podľa žalovaného slovenský zákonodarca nesprávnym prekladom Smernice a nadväzujúc na to jej nesprávnou implementáciou medzi tzv. neprijateľné podmienky (pri najčastejšie nesprávnom výklade tejto normy v rozpore s pôvodným znením v Smernici) takmer vylúčil použitie rozhodcovského konania v spotrebiteľských zmluvách. Napriek tomu, že rozhodcovské konanie je v slovenskom právnom poriadku jednoznačne upravené právnym predpisom, ktorým je zákon 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní. Každý rozhodcovský rozsudok, a to aj zo sporu medzi dodávateľom a spotrebiteľom, je navyše všeobecným súdom preskúmateľný a to aj z pohľadu, či v rozhodcovskom konaní neboli porušené práva spotrebiteľa a toto žiadna rozhodcovská doložka nemôže obmedziť. V podmienkach slovenského právneho poriadku nie je v skutočnosti možné uzavrieť takú rozhodcovskú doložku, ktorá by mohla účinne nútiť spotrebiteľa, aby svoje spory riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, pretože právomoc všeobecného súdu v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku nie je možné preniesť na rozhodcovský súd alebo iný orgán.

V súvislosti so žalobkyňou namietanou neplatnosťou rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve žalovaný poukázal aj na ustanovenie § 53 ods.1 posledná veta Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého platí, že dovoľené sú zmluvné dojednania, ktoré by inak predstavovali neprijateľné podmienky, ak sú individuálne dojednané. Ťažisko individuálneho dojednania podmienky spočíva v možnosti spotrebiteľa ovplyvniť podstatu podmienky. V slovenskom právnom poriadku absentuje právna norma pozitívne vymedzujúca obsah pojmu „individuálne dojednanie podmienky“.

Podľa žalovaného je nepochybne zrejmé, že žalobkyňa svojim podpisom na konci Všeobecných poistných podmienok (ďalej len „VPP“) dňa 28.1.2009 potvrdila len to, že si VPP prečítala a následne obdržala jedno vyhotovenie. Je zrejme z písomného prejavu jej vôle, pričom jej podpis pod VPP túto listinu priestorovo uzatvára. Právny význam má nielen to, že sa niekto na listine podpíše, ale aj to, kde na listine je podpis umiestnený. Podpisom sa právny úkon završuje.

V ďalšej časti vyjadrenia žalovaný poukázal na rozhodnutia súdov, ktorých predmetom bolo posúdenie analogickej situácie, kedy bola so spotrebiteľom uzatvorená rozhodcovská zmluva vo forme rozhodcovskej doložky, ktorú súd posúdil z dôvodu jej individuálneho dojednania ako platnú. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 6.7.2011 sp.zn. 14CoE/198/2011, Krajského súdu v Prešove sp.zn. 10CoE/48/2011 a 10CoE/51/2011, ako aj na viaceré ďalšie rozhodnutia.

Žalovaný ďalej uviedol, že osobitné zmluvné dojednania (ďalej len „OZD“) sú samostatné, oddeliteľné od poistnej zmluvy a oddelené jednoznačne od VPP. Osobitné zmluvné dojednania platia iba v prípade ich osobitného podpísania obomi zmluvnými stranami, čo vyplýva z ich textu. Žalovaný žiadal žalobu v plnom rozsahu zamietnuť.

Okresný súd Zvolen uznesením 16C/233/2013-131 zo dňa 5.6.2014 pripustil, aby do konania ako vedľajší účastník na strane žalobkyne vstúpilo Združenie na ochranu finančného spotrebiteľa OFS so sídlom v Nitre.

Okresný súd Zvolen uznesením č.k. 16C/233/2013-138 zo dňa 21.7.2014 prerušil konanie do právoplatného skončenia konania vedeného pred Ústavným súdom SR pod sp.zn. II ÚS 382/2013. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č.k. 14Co/1132/2014-154 zo dňa 9.10.2014 zmenil uznesenie

Okresného súdu Zvolen č.k. 16C/233/2013-138 zo dňa 21.7.2014 tak, že návrh žalovaného na prerušenie konania zamietol.

Okresný súd Zvolen uznesením č.k. 16C/233/2013-159 zo dňa 13.1.2015 odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice sp.zn. 3C/3100/2012 zo dňa 19.1.2012 až do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Zvolen pod sp.zn. 16C/233/2013.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č.k. 17Co/189/2015-177 zo dňa 29.6.2015, právoplatným od 29.7.2015 uvedené uznesenie Okresného súdu Zvolen potvrdil.

Žalovaný doručil dňa 29.7.2015 súdu vyjadrenie k prejednávanej veci, podanú žalobu žiadal zamietnuť. Poukázal na novelizáciu zákona č. 233/1995 Z.z. (Exekučný poriadok) v rámci zákona č. 335/2014 Z.z. bod 49. ktorým za § 243c vložil nový § 243d, v ktorom je uvedené, že exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, vydaného pred 1. januárom 2015, možno začať len do 3 mesiacov od účinnosti tohto zákona. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie; rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať. Uvedené ustanovenie je platné a účinné od 1.1.2015. Žalovaný poukázal na to, že rozhodcovský rozsudok sp.zn. 3C/3100/2012, o ktorého zrušenie sa v tomto konaní usiluje žalobkyňa podanou žalobou, spĺňa kumulatívne predpoklady obsiahnuté v tu uvedenej právnej norme. Ide o rozhodcovské rozhodnutie vydané v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu vydaného pred 1. januárom 2015 a exekučné konanie na jeho základe (ako exekučného titulu v zmysle § 44 ods.2 Exekučného poriadku) ani do 3 mesiacov platnosti a účinnosti horeuvedenej novely Exekučného poriadku nebolo zo strany žalovaného iniciované. Z horeuvedeného vyplýva, že v dôsledku aplikácie dispozície tejto právnej normy danej v § 243d Exekučného poriadku sa právne postavenie účastníkov tohto súdneho konania obnovilo do stavu pred vydaním rozhodcovského rozsudku - žalobca nie je viazaný povinnosťou založenou rozhodcovským rozsudkom a žalovaný nemôže uplatňovať nárok rozhodcovským rozsudkom mu priznaný. Právoplatnosť rozhodnutia znamená, že rozhodnutie konečným a záväzným spôsobom upravuje právne pomery účastníkov konania. Skutočnosť, že v dôsledku aplikácie § 243d Exekučného poriadku na uvedený rozhodcovský rozsudok prestáva tento rozsudok účastníkov zaväzovať, znamená, že uvedená novela Exekučného poriadku anuluje právoplatnosť tohto rozhodcovského rozsudku. Dôsledkom uvedeného je, že obe strany konania bez vlastného zavinenia resp. pričinenia sú objektívne bez právneho záujmu na výsledku konania (na meritórnom rozhodnutí). Podľa žalovaného odpadla vecná legitímácia účastníkov konania a súd je povinný s prihliadnutím na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/214/2011 pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalobu zamietnuť.

Z predložených listinných dôkazov bolo zistené, že medzi účastníkmi konania bola uzavretá poisťná zmluva č. 4493200004 zo dňa 28.1.2009. z XV. časti Všeobecných poisťných podmienok pod názvom Rozhodcovské konanie vyplýva, že :

1./ Poisťovňa a poisťník sa dohodli, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Rozhodcovské konanie sa zásadne riadi zákonom č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov s výlukami a odchylnou právnou úpravou vykonanou týmto článkom, štatútom rozhodcovského súdu a jeho rokovacím poriadkom.

2./ Pokiaľ poisťovňa nepoverí osobitnú právnickú osobu zriadením alebo výberom špecializovaného stáleho rozhodcovského súdu, resp. nezriadi stály rozhodcovský súd, bude rozhodcovský súd vytvorený podľa potreby od prípadu k prípadu troma fyzickými osobami poverenými na výkon rozhodcu zo strany poisťovne. Svoj výslovný, bezvýhradný a neodvolateľný súhlas s týmto vyjadruje poisťník podpisom týchto všeobecných poisťných podmienok.

3./ Rozhodcovskému konaniu podliehajú všetky spory medzi poisťovňou a poisťníkom, poistením, oprávnenou osobou alebo ich právny nástupcami, najmä:

- a) pohľadávky poisťovne voči poisťníkovi z dlžného poistného,
- b) spory o poistné plnenia, nároky poisťníkov na odkupné hodnoty,
- c) spory vznikajúce v súvislosti redukciou poistnej zmluvy, poistnou suspenziou, poistnou kompenzáciou a zánikom poistenia,
- d) spory o pohľadávky z nezaplatených administratívnych poplatkov poisťníkov,
- e) spory z akýchkoľvek pohľadávok poisťovne voči poisťníkovi, poistenému, oprávnenej osobe, dedičom alebo iným právny nástupcom týchto osôb,

- f) spory o platnosť dodatkov a iných dojednaní k poisťným zmluvám,
- g) spory o výklad pojmov v poisťných zmluvách a VPP,
- h) iné hmotno-právne spory, ktoré vzniknú počas trvania poistenia, i po jeho zániku alebo procesné spory,
- i) záväzný vklad všeobecných poisťných podmienok.

9./ Zmluvné strany sa dohodli na nižšie v tomto odseku uvedenom osobitnom spôsobe individuálneho ovplyvnenia obsahu poisťného vzťahu zo strany poisťníka. Dojednania tohto článku (XV. časť) môže poisťník v lehote 30 dní od podpisu poisťnej zmluvy zo strany poisťníka individuálne odmietnuť bez toho, aby tým bol dotknutý alebo akýmkoľvek spôsobom podmienený zvyšok poisťného vzťahu a iné dojednania týchto poisťných podmienok. Odmietnutie rozhodcovského konania vykoná poisťník písomne. Písomný prejav vôle poisťníka o odmietnutí rozhodcovského konania musí byť poisťovní doručený najneskôr v 30. deň od podpisu poisťnej zmluvy poisťníkom.

Súčasťou Všeobecných poisťných podmienok (VPP) sú Osobitné zmluvné dojednania č. 02/2008 k poisťnej zmluve č. 4493200004. V bode 3./ týchto osobitných zmluvných dojednaní je uvedené, že poisťník (poistený) a poisťovňa týmto vyjadrujú obaja spoločne a každý zároveň svojim podpisom samostatne svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti týchto VPP. Toto ustanovenie chápu zmluvné strany ako rozhodcovskú doložku. Všeobecné poisťné podmienky sú podpísané žalobkyňou L. A. dňa 28.1.2009 a Osobitné zmluvné dojednania č. 02/2008 sú podpísané 28.1.2009 žalobkyňou L. A. a za žalovaného pani J. Z..

Žalovaný písomným podaním zo dňa 16.4.2010 oznámil žalobkyni, že došlo k zrušeniu poisťnej zmluvy č. 449200004 z dôvodu, že poisťné nebolo uhradené ani napriek urgencii o dňa 11.3.2010. Poisťná zmluva bola zrušená ku dňu 29.3.2010. Dlžné poisťné bolo vo výške 23,53 Eur.

Žalovaný dňa 4.1.2012 podal na Arbitrážnom súde Košice návrh na začatie konania o zaplatenie 279,33 Eur a návrh na splátkový kalendár. Konanie bolo začaté pod sp.zn. 3C/3100/2012.

Upovedomenie o začatí konania pred rozhodcovským súdom bolo vydané 9.1.2012.

Rozhodcovský rozsudok sp.zn. 3C/3100/2012 bol vydaný 19.1.2012.

Z predloženého spisu Arbitrážneho súdu Košice sp.zn. 3C/3100/2012 bolo zistené, že žaloba, oznámenie o začatí konania a rozhodcovský rozsudok boli žalobkyni L. A. doručené 24.10.2013.

Na pojednávanie dňa 8.10.2015 sa riadne dostavila žalobkyňa so svojou právnou zástupkyňou a splnomocnená zástupkyňa žalovaného. Na pojednávanie sa nedostavil zástupca vedľajšieho účastníka na strane žalobkyne, ktorý neúčast' svojho zástupcu písomne ospravedlnil a žiadal vo veci rozhodnúť v jeho neprítomnosti. Navrhoval žalobe vyhovieť. Poukázal na to, že rozhodcovský rozsudok nemal byť ani vydaný, keďže formulárové zmluvy o poistení obsahujú neprijateľnú zmluvnú podmienku - rozhodcovskú doložku, zakomponovanú vo Všeobecných poisťných podmienkach „XV. časť - Rozhodcovské konanie“, ktorých obsah nemohol spotrebiteľ nijakým spôsobom ovplyvniť, pričom mohol iba prijať celý súbor poistenia vrátane Všeobecných poisťných podmienok alebo odmietnuť, keďže Všeobecné poisťné podmienky boli súčasťou poisťnej zmluvy.

Súd preto vec prejednal a vo veci rozhodol v neprítomnosti zástupcu vedľajšieho účastníka na strane žalobkyne podľa § 101 ods.2 O.s.p.

Právna zástupkyňa žalobkyne na pojednávaní uviedla, že trvajú na žalobnom návrhu a navrhujú, aby súd zrušil rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice pod sp.zn. 3C/3100/2012 zo dňa 19.2.2012. Má za to, že rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná a tým pádom samotná rozhodcovská zmluva bola neplatná a založila nelegitimitu rozhodcovského súdu vydať rozhodcovský rozsudok. Boli porušené práva spotrebiteľa, v tomto prípade žalobkyne, nakoľko vznikla nerovnováha v právach a povinnostiach spotrebiteľa a žalovaného ako dodávateľa pri uzatváraní poisťnej zmluvy. Zmluva bola uzavretá 28.1.2009, pričom zo strany žalobkyne táto zmluva bola ukončená k 29.3.2010. Žalovaný vyúčtoval voči žalobkyni nedoplatok v sume 23,53 Eur a tento nedoplatok žalobkyňa aj uhradila. Nie je zrejmé žalobkyni z akého právneho titulu v rozhodcovskom konaní si voči nej žalovaný uplatňoval zaplatenie sumy 279,33 Eur spolu s trovami konania, pretože táto suma nebola nijako

špecifikovaná a okrem toho žalovaný nijakým spôsobom žalobkyňu nekontaktoval, ani ju nevyzýval na zaplatenie dlžnej sumy. O existencii takejto pohľadávky nemala ani vedomosť. Žalobkyňa pri uzatváraní poisťnej zmluvy ako spotrebiteľ nebola nijakým spôsobom oboznámená o tom, že podpisuje samotnú rozhodcovskú doložku a aký právny význam takáto rozhodcovská doložka pre ňu má. Preto právna zástupkyňa žalobkyne tvrdí, že rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná a v tomto prípade bola neplatná a navrhuje, aby súd rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice zrušil a zaviazal žalovaného na náhradu trov konania.

Žalobkyňa uviedla, že sa stotožňuje s tým, čo uviedla jej právna zástupkyňa.

Poverená zástupkyňa žalovaného na pojednávaní uviedla, že upriamuje pozornosť súdu na písomné podanie zo dňa 22.5.2015, kde uvádza, že novelizáciou zákona č. 233/1995 Z.z. (Exekučný poriadok) v rámci zák. č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa za § 243c vložil nový § 243d, ktorý spôsobil neúčinnosť a právnu nezáväznosť rozhodcovského rozsudku, o ktorý v tomto spore ide pre jeho účastníkov. Kumulatívne bola naplnená hypotéza uvedenej právnej normy, že jedná sa o rozhodcovský rozsudok, ktorý bol vydaný pred 31.12.2014. Do 31.3.2015 nebol podaný návrh na vykonanie exekúcie a síce z dôvodu existencie predbežného opatrenia, ktorým súd odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku, takže je možné uplatniť dispozíciu tejto právnej normy o tom, že predmetný rozhodcovský rozsudok prestal po 31.3.2015 účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať. Podľa jej názoru tento rozhodcovský rozsudok bol zrušený ex lege, zo zákona. Nie je potrebné ho duplicitne rušiť opätovne súdnym rozhodnutím. Ako podpornú právnu argumentáciu odcitovala časť uznesenia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/214/2011, podľa ktorého „vecná legitímácia vyjadruje postavenie účastníka konania v hmotno-právnom vzťahu, niekedy v procesno-právnom vzťahu, ktoré v konečnom dôsledku vedie k úspechu alebo neúspechu v konaní. Účastník konania, ktorý je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti záväzku, má pasívnu legitímáciu. Vecná legitímácia sa na začiatku konania tvrdí. Súd žalobe vyhovie len vtedy, ak žalobca žaluje osobu, ktorá je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti. Ak sa to v tomto konaní nedokáže, súd žalobu zamietne so záverom o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného bez ohľadu na prípadné zistenie, že je nositeľom pasívnej vecnej legitímácie iný subjekt, ktorého ale žalobca za žalovaného neoznačil.“ Predložila do spisu rozhodnutia Okresného súdu Košice I., Trebišov a Nové Zámky, ktoré v podobných veciach žaloby zamietli.

Vyjadřila sa aj k individuálnosti dojednania a k samotnej platnosti rozhodcovskej doložky. Podľa jej názoru rozhodcovská doložka v poisťnej zmluve, o ktorú v tomto spore ide, nevynucuje na spotrebiteľovi povinnosť riešiť spory výlučne v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská doložka obsahuje len dohodu zmluvných strán, že spory zo zmluvy sa budú prednostne resp. najprv riešiť v rozhodcovskom konaní, pričom v ničom nie sú upreté práva spotrebiteľa v prípade nespokojnosti so spôsobom tohto rozhodcovského konania resp. so skutkovými a právnymi závermi rozhodcovského súdu pokračovať ďalej v riešení sporu na všeobecnom súde. Uvedená argumentácia je jednoznačne podporená v rozhodnutí súdneho dvora EÚ C-342/13, kde sa uvádza, že národný súd je povinný pri posudzovaní podmienky podľa písmena q) Anexu Smernice 93/13/EHS dôsledne verifikovať, či je zámerom spornej klauzuly vylúčiť alebo sťažiť právo spotrebiteľa podať žalobu alebo akýkoľvek iný opravný prostriedok na všeobecný súd. Súdny dvor teda jasne vysvetlil, že rozhodcovská doložka je len vtedy neprijateľná, ak bolo jej úmyslom zbaviť spotrebiteľa po právoplatnom jednostupňovom rozhodnutí rozhodcovského konania, jeho práva podať žalobu alebo akýkoľvek iný opravný prostriedok napr. žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Poukázala aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. IV. ÚS 394/2012-13. Inštitútom rozhodcovského konania nie je upreté žiadne právo na súdnu ochranu. Podľa žalovaného preto nedošlo k naplneniu predpokladov uvedených v § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, nakoľko rozhodcovská doložka obsiahnutá v časti 15 Všeobecných poisťných podmienok, ako aj osobitných zmluvných dojednaní neobsahuje ustanovenia, ktoré by sťažovali alebo vylučovali právo navrhovateľa obrátiť sa po skončení jednoinštančného rozhodcovského konania na všeobecný súd. Preto žiadala žalobu ako bezdôvodnú zamietnuť. Uviedla, že podľa jej názoru bola rozhodcovská doložka platne dojednaná, bola dojednaná individuálne a to práve prostredníctvom grafických a právne od VPP oddelených osobitných zmluvných dojednaní k poisťnej zmluve. Poukázala na to, že žalobkyňa osobitné zmluvné dojednania vlastnoručne podpísala.

Zákonom č. 335/2014 Z.z. nedošlo len k novelizácii Exekučného poriadku, na ktorý sa odvolával žalovaný, ale došlo aj k doplneniu Občianskeho súdneho poriadku. Za § 372v sa vkladá § 372w, podľa ktorého spory o neplatnosť spotrebiteľskej a rozhodcovskej zmluvy a o zrušenie rozhodcovského

rozsudku v spore spĺňajúcom podmienky podľa osobitného predpisu, o ktorých sa začalo konať na súde, a ktoré sa do 1.1.2015 právoplatne neskončili, prerokujú a dokončia súdy príslušné na konanie podľa doterajších predpisov.

Z vyššie uvedeného dôvodu jednoznačne vyplýva, že ani novelizácia Exekučného poriadku, konkrétne nové ustanovenie § 243d Exekučného poriadku nie je dôvodom na zamietnutie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktorá bola podaná 1.3.2013.

Keď súd prerokuje a dokončí konanie podľa doterajších predpisov, znamená to, že konanie dokončí podľa zákona č. 244/2002 Z.z.

Podľa § 40 ods.1 písm. c) zákona č. 244/2002 Z.z., účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku len ak jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy.

Podľa § 41 ods.1 uvedeného zákona, žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

Podľa § 53 ods.1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods.2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods.3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods.4 písm. r) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods.5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods.1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Vykonaným dokazovaním mal súd preukázať, že medzi účastníkmi konania bola dňa 28.1.2009 uzavretá poisťovná zmluva. Vo všeobecných poisťovných podmienkach v časti XV. je obsiahnuté dojednanie, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. V závere Všeobecných poisťovných podmienok je ako osobitné zmluvné dojednanie pod č. 02/2008 k poisťovnej zmluve č. 4493200004 znovu dojednaná rozhodcovská doložka, kde v bode 2. sa uvádza, že poisťník a poisťovníca týmto vyjadrujú obaja spoločne a každý zároveň svojim podpisom samostatne svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti týchto VPP. Toto ustanovenie chápu zmluvné strany ako rozhodcovskú doložku. Na základe tejto rozhodcovskej doložky vec prejedná rozhodcovský súd.

S prihliadnutím na obsah poisťovnej zmluvy je nesporné, že poisťovná zmluva uzavretá účastníkmi konania je zmluvou spotrebiteľskou, lebo nebolo preukázané, že by žalobca pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Zásadnou právnou otázkou v prejednávanej veci je otázka, či rozhodcovská doložka, na základe ktorej rozhodcovský súd rozhodol, je podmienkou individuálne dojednanou a či zakladá hrubý nepomer v právach a povinnostiach v

neprospech spotrebiteľa. Žalovaný tvrdil, že rozhodcovská doložka v danom prípade bola individuálne dojednaná, lebo žalobca podpísal aj osobitné zmluvné dojednanie č. 02/2008. Podľa názoru súdu nemožno za individuálne dojednanú zmluvnú podmienku považovať rozhodcovskú doložku, ktorá je pokračovaním predtlačenej formulára poisťných podmienok a odkazuje na ustanovenia o rozhodcovskom konaní, ktoré sú súčasťou VPP, konkrétne v časti XV. Už z bodu 1 časti XV vyplýva, že poisťovňa a poisťník sa dohodli, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Táto rozhodcovská doložka bola zmluvnými stranami dohodnutá už podpisom VPP, ktoré sú súčasťou poisťnej zmluvy. Skutočnosť, že takto dohodnutá rozhodcovská doložka nie je individuálne dojednanou zmluvnou podmienkou konštatovali už súdy vo viacerých rozhodnutiach (napríklad Najvyšší súd Slovenskej republiky sp.zn. 6CdO/1/2012, Krajský súd v Prešove sp.zn. 16Co/191/2013).

Z obsahu bodu 1 časti XV. VPP je zrejmé, že zmluvné strany si dohodli tzv. výhradnú rozhodcovskú doložku, v zmysle ktorej všetky spory majú byť prejednávané rozhodcovským súdom, teda žalobca nemá možnosť výberu, či v prípade sporu so žalovaným uprednostní súdne konania alebo rozhodcovské konanie. Ako vyplýva z výpovede žalobcu, zo strany žalovaného nebol žiadnym spôsobom poučený o priebehu rozhodcovského konania, o postupe rozhodcovského súdu, nákladov spojených s rozhodcovským konaním a tieto skutočnosti ani nevyplývajú z časti XV. VPP, kde sa uvádzajú iba skutočnosti poukazujúce na štatút rozhodcovského súdu, ktorý vo VPP ani nebol konkrétne určený. Za týchto okolností nemožno konštatovať, že by žalobca mal dostatok informácií pre to, aby sa dobrovoľne rozhodol pre riešenie sporov v rozhodcovskom konaní. Z obsahu predloženej zmluvy a VPP je zrejmé, že rozhodcovská doložka, na ktorú poukazuje žalovaný, je dodávateľom vopred naformulovanou zmluvnou klauzulou a rovnako je zrejmé, že spotrebiteľ nemôže meniť formulárovú zmluvu, ani obsah rozhodcovskej doložky. Keďže na základe rozhodcovskej doložky spotrebiteľ nemá na výber a je nútený podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu, podľa názoru súdu ide o neprijateľnú podmienku v zmysle ustanovenia § 53 ods.4 písm. r) Občianskeho zákonníka.

Dokazovaním bolo zistené, že žaloba bola podaná v rámci 30-dňovej lehoty od doručenia rozhodcovského rozsudku v zmysle ustanovenia § 41 ods.1 zákona č. 244/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Súd na základe takto zisteného skutkového stavu podanej žalobe vyhovel a zrušil rozsudok Arbitrážneho súdu Košice sp.zn. 3C/3100/2012 zo dňa 19.1.2012.

O trovách konania súd rozhodne podľa § 151 ods.3 O.s.p. samostatným rozhodnutím po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, písomne v 3 vyhotoveniach (§ 204 ods. 1, prvá veta O. s. p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O. s. p.). Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy (§ 42 ods. 3 O. s. p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 O. s. p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p., t. j.

1) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov

- 2) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania
  - 3) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený
  - 4) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie
  - 5) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný
  - 6) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom
  - 7) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát
  - 8) súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
  - c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
  - d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
  - e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O. s. p.), t. j.
- 1) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,
  - 2) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
  - 3) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4 O. s. p.,
  - 4) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa
  - f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O. s. p.).